

POSUDEK

na diplomovou práci Barbory Vávrové: Pravěké osídlení Levého Hradce, 69 str. textu včetně seznamu literatury, 11 obr., 108 tab.

Autorka se ve své diplomní práci opět věnovala tématu, který byl předmětem jejího studia završeného bakalářskou prací obhájenou v roce 2010 (Prameny k poznání pravěkého osídlení Levého Hradce). Zatímco v bakalářské práci seskupila a vyhodnotila všechny listinné doklady týkající se pravěkého osídlení Levého Hradce, přistoupila v práci diplomové v duchu motta *ad fontes* k mravenčí revizi dochovaného materiálu, jeho dokumentaci a vyhodnocení. Jejím vlastním předmětem je tak zpracování pravěkých nálezů z výzkumů akropole Levého Hradce, provedených v letech 1940 až 1954 Ivanem Borkovským. Ze všech sezón pochází zhruba bezmála 10000 zlomků, které autorka ohledala a prezentovala snad až na příliš podrobných tabelacích, možná ponejvíce z důvodů evidenčních. (Např. sledování příměsí v keramickém těstě a impresionistické stanovení výpalu je dle mého soudu u většiny pravěké keramiky pouhým mrháním vzácné lidské energie, vždy bychom měli mít na mysli otázku, k čemu vůbec některé údaje využít a zda je vůbec rozumně využít lze.) Zhruba třetinu z celé kolekce dle autorky tvoří keramika typická, která reprezentuje takměř celý český zemědělský pravěk, kulturou s keramikou lineární počínaje a dobou římskou konče. Z dalšího textu, věnovaného popisu sond Ivana Borkovského, je patrné, že se zřejmě nenaplnilo původní očekávání spočívající v provázání diskutovaného materiálu s jeho terénní dokumentací. To je v klíčových situacích (valy, příkopy, palisády) prakticky nemožné, čili není divu, že z dalšího textu poněkud číší autorčina bezradnost, co má vlastně s materiálem informačně zhruba na úrovni lepšího sběru dělat. Zcela logicky dospěla k závěru, že lze vlastně porovnat pouze intenzitu jeho výskytu v jednotlivých dílech levohradecké akropole podle chronologického klíče a provést srovnání s obdobnými českými polykulturními lokalitami. Na Levém Hradci zjistila jisté disproporce, které by mohly nepřímou podporu třeba datování předpokládaných pravěkých fortifikací (v linii opevnění např. dominantně zastoupeny kultury řivnáčská, štítarská a knovízská na úkor jordanovské, která spíše na ploše akropole). Ve srovnání s okolím zdůraznila málo známou intenzitu a pravidelné využívání příhodné polohy hradiště v mnoha pravěkých obdobích, srovnatelné s takovými pražskými lokalitami, jako je Šárka či Zámka (tab. IV na str. 60 – výtkou zde budiž řazení jordanovské kultury do eneolitu starého, nikoli časného/raného, jak správně). Za výsledek práce je nutné nepochybně považovat i poznání, že věrohodnost Borkovského interpretací nelze doprovodným materiálem ani

potvrdit, ani vyvrátit, čili že jedinou možností je případný revizní výzkum klíčových pravěkých situací. (Namátkou, pochybnosti vzbuzuje fakt, že v „eneolitickém“ příkopu je kamenná destrukce z opuky, která by měla být používána až při stavbě opevnění raně středověkého - proč v něm zkrátka není destrukce z místní břidlice, která tam údajně používána pro pravěké fortifikace, viz str. 57 a obr. 11 autorčiny práce.).

Hodnocený materiál je velmi podrobně kresebně dokumentován na více než stovce tabulek, přičemž autorka sama vyhotovila zhruba polovinu vyobrazení. Lze říci, že v drtivé většině splňují nároky na dokumentaci keramiky, byť lze samozřejmě nalézt drobné nedostatky – např. o 180° otočený střep ze džbánu jordanovské kultury tab. 22:3. Škoda jen, že neexistuje žádoucí vazba kreslených zlomků na příslušné tabelace v textu. Rovněž bych považoval za vhodnější pevnou vazbu jednotlivých chronologických entit k barevné škále na koláčových grafech – viz různé barvy pro stejnou kulturu na obr. 7 a 8. Přes tyto drobné nedostatky se domnívám, že diplomová práce Barbory Vávrové splňuje nároky na ni kladené a proto ji **d o p o r u č u j i** k obhájení.

V Praze dne 10. 9. 2013

PhDr. Miroslav Dobeš, PhD.